

Sociální pojištění notářů v Rakousku. Rakouská vláda předložila ku konci měsíce března t. r. Národnímu shromáždění návrh zákona, kterým má být provedeno sociální pojištění notářů a kandidátů notářství. Pojištění to má obsahovati pojištění nemocenské, invalidní, starobní a pozůstalostní. Důchod invalidní skládal by se ze základní částky 180.— S měsíčně a z částek zvyšovacích, jež by činily 0·25 S za každý příspěvkový měsíc. Důchod vdovský by se skládal rovněž ze dvou částí: ze základní částky 150.— S měsíčně a z další částky, jež by činila polovinu částek zvyšovacích, jež by náležely zesnulému choťi jako část důchodu invalidního nebo starobního, nebo na něž by měl nárok. Důchod sirotčí jednostranně osiřelého dítěte činil by měsíčně 18—30 S, oboustranně osiřelého dítěte 36—60 S měsíčně. Premie by platili notáři ve výši 40 S měsíčně a 3% z měsíčních příjmů, podléhajících dani výdělkové; kandidáti notářství by platili rovněž 40 S měsíčně a 3% z příjmů, pokud příjmy ty přesahují 300 S měsíčně; na úhradu této premie přispíval by jim notář jako zaměstnavatel částkou 20 S měsíčně. Nositelem pojištění byl by »Pojišťovací ústav rakouských notářů«, jenž by byl spojen organizačně s notářskými komorami. Dr. Jindřich.

Mezinárodní kongres pro autorské právo v Praze. Association littéraire et artistique uspořádá nejbližší kongres svůj letos na podzim v Praze. Předsedou přípravného výboru pražského kongresu byl zvolen univ. prof. Dr. Karel Hermann-Otavský. Kongresy Asociace jsou vždy významnými událostmi a lze jen vysloviti radost, že za místo letošního sjezdu byla zvolena naše republika. Ča.

Popularisace zločinu. V poslední době měli jsme opět několik sensačních případů porotních, tak zejména případ vraha Krásky. O přelíčeních objevily se v předních pražských žurnálech referáty hodné snad novin z periferie, a nikoliv seriosních novin, jež chtějí býti představiteli velkých politických a kulturních skupin. Film líčící obdobným způsobem život zločinců a probírající s takovou odpornou důkladností podrobnosti vražd by byl jistě zakázán, ale páni kriminalističtí žurnalisté to smějí činit beztrestně. Máme u nás § 16. č. 2 zák. na ochranu republiky, jímž se stihá ten, kdo uveřejní podobiznu někoho, kdo by podnikl vražedný a vůbec tělesný útok na ústavní činitele. Opravdu by neškodilo toto ustanovení rozšířiti i na obrazy jiných zločinců. — Ale nestačí jen portréty zločinců: s velkou oblibou se otiskují obrazy jejich obětí, ještě »teplých« mrtvol, líčí se podrolnosti, vypočtené na podráždění smyslů a fantasie, a předčící nejhrubší krvákovou literaturu. Žurnalistika má jistě právo psáti o všech událostech — ale nemá využívatí takto patologických zjevů společenského života a vytloukali kapitál jejich rozmazáváním. Dobrá kriminalistická žurnalistika jistě má své oprávnění, a má i svá práva, může dokonce i značně přispěti vědě i praksi — ale referáty, jaké se psaly o případu Krásově, (nevzpomínejme ani na Hanikovou) zločin spíše popularisují a mohou svěsti i k herostratovství, nehledě k tomu, že také hraničí na vrchol nevkusy a hrubosti. J. B.

Přípravné osnovy trestního zákona o zločinech a přečinech a zákona přestupkového byly nákladem ministerstva spravedlnosti vytištěny a o velikonočních svátcích rozeslány. Reforma trestního práva jest heslem většiny států evropských, zejména států utvořených po světové válce. Osnovy trestních zákonů vzniklé z tohoto podnětu jsou výsledkem práce desetiletí a výrazem změněných názorů na trestní právo. Kdežto platné trestní zákoníky snaží se především ostře narýsovatí hranici trestního bezpráví, aby byla vyloučena libovůle státních orgánů, trest pak hledí přizpůsobiti tíži trestného činu, uplatňuje se v novějších zákonodárných pracech spíše snaha upravití právní následek trestného činu podle povahy (nebezpečnosti) pachatelovy. Proti ochraně svobody individua před libovůlí státních orgánů vystupuje do popředí požadavek,

aby trestním právem byla proti zločincům především chráněna společnost. Platné trestní zákony ludující na fikci stejnosti lidí i zločinců činí způsob i trvání trestu odvislými toliko od tíže trestného činu: ponevadž se předpokládá stejnost všech zločinců, odlišuje je toliko trestný čin. Naproti tomu dlouholetá zkušenost prokázala, že mezi osobami, které porušují statky chráněné trestní sankcí, dlužno rozeznávat dvě skupiny: jedni dopouštějí se trestného činu pod tlakem sil, jimž by průměrný člověk v podobné situaci ztěžší odolal (zločinci chvilkoví), druhí porušují trestní zákon z trvalého sklonu (zločinci trvalí). Stejný způsob trestu pro obě skupiny, úměrný tíži činu, má značné nedostatky: zločinci chvilkoví jsou stykem s trvalými vydání nebezpečí mravní nákazy, kdežto u zločinců trvalých trest zpravidla je bezúčinný: uvyklí pobytu v trestnici a nejsou proto odstrašováni, nemohou býti trestem napraveni, často již proto, že trvá příliš krátce; ale ani elimináční funkce trestu se neuplatňuje dostatečně, pokud trvání trestu není úměrno nebezpečnosti zločince. Žádá proto teorie, aby způsoby trestu byly přizpůsobeny povaze zločinců a upraveny tak, aby odstrašovaly zločince chvilkové, zločince trvalé pak buďto napravovaly, pokud jsou schopni nápravy trestem nebo není-li tomu tak, aby je vylučovaly ze společnosti, podle potřeby i na doživotí. Československá osnova není poslední v řadě novodobých návrhů zákonodárných, pokud uplatňují tyto zásady. Vyloučivši trestné činy méně závažné do zvláštního zákona přestupkového (o 67 §ech) třídí ostatní trestné činy na zločiny a přečiny. Zločiny se trestají žalářem, přečiny vězením. Způsob trestu není však ve většině případů určen již zákonem samým, ale soudce má možnost výběru mezi trestem žaláře a vězením. Tu pak stanoví § 14 odst. 3, že »trestný čin, na který je stanoven výběrmo žalář a jiný trest, trestá se jako zločin žalářem, byl-li spáchan z nízkého smýšlení. Z nízkého smýšlení je čin spáchan zejména, projevuje-li se jím hrubá zjištnost, zahálčivost, zlomyslnost, nestoudnost, surovost anebo je-li vinníkoví prostředkem k tomu, aby spáchal nebo si usnadnil jiný zločin neb aby si zajistil prospěch ze zločinu nebo se uchránil před trestem za zločin«. Účelem žaláře je zdůrazniti zayřitelnost činu trestance, zároveň pak soustavou kázní jej napravovati (§ 100). Trest žaláře provází zpravidla ztráta čestných práv občanských. Přečiny se trestají vězením, jehož účelem je především vyloučení vězně z přímého styku se světem vnějším a pokud toho má zapotřebí, jej polepsiti (§ 115). Tak snaží se osnova provésti odloučení zločinců chvilkových od trvalých přizpůsobujíc různé jejich povaze úpravu trestů žaláře a vězení. Za hlavní překážku účinného boje proti zločinnosti se právem pokládá nedostatek vhodných opatření proti zpětnosti. Osnova neopustivši ve výměře trestu docela základnu danou požadavkem úměrnosti viny a trestu (v obavě, aby se neodcizila přesvědčení lidu), zavádí zvláštní opatření, která nahrazují nebo doplňují tresty zpětných zločinců. Jest to odkázání do přechovatelný, jehož trvání může býti neomezené, pro zpětné zločince obecně nebezpečné pro trvalý sklon k zločinům, hledě na jejich povahu, způsob života, na ráz zločinů a na ostatní okolnosti a odkázání do robotárny, byl-li čin spáchan ze zahálčivosti, z ničemnosti nebo z hrubé zjištnosti. Ústav pro choré vězně jest určen pro výkon trestu nebo robotárny na odsouzencích invalidních nebo obecně nebezpečných pro duševní vadu a na zločincích, příčinou jejich činů bylo pijáctví nebo nezřízená náklonnost k jiným opojným prostředkům a jedům. V ústavu pro choré vězně mají býti přechováváni též obvinění, kteří byli sprostěni obžaloby pro nepřičetnost způsobenou duševní chorobou nebo slabomyslností, jsou-li obecně nebezpeční nebo bylo-li při inou činu pijáctví. Pobyt v přechovatelně, robotárně a v ústavu pro choré vězně není předem přesně vymezen, zákon určuje jen minimální

trvání a pro robotárnu též maximum. Tak uplatňuje osnova princip neurčitých odsouzení, jež připouští i pro obviněné mladší třiceti let odsouzené za zločin, je-li soud toho mínění, že přiměřený trest, který by zločinci uložil podle zákona, by nebyl kratší jednoho roku a ne delší osmi let a že obviněný je polepšitelný. Za těchto podmínek může soud omeziti výrok o trestu na určení nejvyšší a nejnížší hranice v uvedených mezích a vysloviti, že trest bude vykonán v polepšovně dospělých (§ 67). Podmínečné odsouzení a podmíněné propuštění odpovídá celkem platnému právu. Ve zvláštní části (§ 136—342) zákona o zločinech a přečinech jsou jednotlivé trestné činy seskupeny do 15 hlav; veškeré skutkové podstaty jsou nově koncipovány, jen ustanovení zákona na ochranu republiky byla převzata.

—ř.

Sociální ústav Československé republiky pořádal dne 6. května t. r. přednášku universitního profesora v Paříži a generálního tajemníka Mezinárodní asociace pro sociální pokrok v Basileji, Adéodata Boissarda o právním, mravním a sociálním postavení veřejného úřednictva v demokratickém státě. Ve všech evropských státech uplatnily se ideje demokratické. Jim však namnoze neodpovídá postavení jejich veřejného úřednictva. Stát uplatňuje vůči úřednictvu svou absolutní moc, právní poměr úřednictva ku státu není většinou upraven zákonem, nýbrž diktován ministerskými dekrety, jež tak se stávají jediným pramenem úřednického práva. V demokratickém státě má být veřejnému zaměstnání zaručeno právo odborového sdružování; poměr zaměstnání ku státu měl by spočívat na podkladě kolektivně-smluvním a měla by mu být poskytnuta možnost součinnosti při úpravě jeho pracovního poměru.

Dr. Jindřich.

Z Masarykovy sociologické společnosti. Společnost konala svoji první výroční valnou hromadu dne 1. března t. r. O činnosti přednáškové za uplynulý rok bylo již zde v hlavních rysech referováno. Stálou pozornost naší veřejnosti vyžadovala otázka sociologického studia ve školách. Přes veškeré překážky, které vadí této reformě našeho školství, zjednává si znenáhla průchod přesvědčení, že základní znalosti sociologické jsou nezbytným podkladem občanské výchovy ve školách středních a vyšších. Výbor společnosti učinil kroky, aby Masarykova sociologická společnost byla slyšena ve všech otázkách, týkajících se studia sociologického ve školách a aby byla svými členy zastoupena v příslušných komisích ministertva školství a národní osvěty. Prozatím podařilo se dosíci prvního uznání potřeby sociologického vzdělání na školách středních a na navrhovaných akademiích pedagogických. Společnost vyslovila se pro požadavek, aby sociologie byla stanovena povinným předmětem na veškerých školách středních, odborných i vysokých. Pokud jde o reformu studií právnických navrhuje Masarykova sociologická společnost, aby na právnických fakultách byla zavedena jako povinný předmět sociologie všeobecná v rozsahu aspoň pěti hodin semestrálních a speciální sociologie práva, státu a hospodářství v rozsahu tří hodin semestrálních. Do přednášek sociologie všeobecné bylo by přičleniti přednášky o metodě statistické. Sociologie stala by se tak zkušebním předmětem při právnických zkouškách.

Dr. J. L. Fischer ve své přednášce »O předmětu a metodě sociologie« pojednal o příčinách rozkolísanosti sociologie, jimiž jsou obtíže, spojené s pouhým vymezením sociálních jevů. Předpokládajíc k svému vzniku mnohost vzájemně na sebe působících individuí, jsou zároveň něčím jiným, než pouhým statistickým součtem, utvářeným touto mnohostí: vykazují vzhledem k jednotlivým jejím členům jakousi neosobnost, která vede k předpokladu relativní jejich samostatnosti. Těže s této okolností, učinil sociologický objektivismus základním metodickým postulátem sociologie zacházení se sociálními jevy jako s přírodními objekty. Vytvořil specifické sociální jsoucno a jeho vý-